

# FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 37. Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 oyru á 1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu. Leygardagin 23. september 1944. Blaðið verður bilagt á posthúsinum, og kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið. 18. árg.

## Fíggjarstøðan til umrøðu á tingi.

Fíggjarhallið vaksði til 1 mill. 800 tús.

Thorstein Petersen greiddi frá løgtingsskrivstovunnar uppskotum og inntøkuaðlanum frá gjaldstovuni. Talarin var heldur linur í kongunum, tá ið hann kom til tað mikið umrødda fíggjarhallið. Hansara einasta viðmerking hesum viðv. var, at hann einki hevði sæð til hetta í teimum fíggjargjaldi skjølum.

Johan Poulsen fanst hardliga at kontórsins ætlan í einum prístali uppá 200. Hann igjenumgekk teir einstaku postarnar, visti á tað depru myndina hjá gjaldstovuni, serliga viðvíkjandi minkanini av inntøkunum frá hervaldirum ið er í landinum.

P. M. Dam: Fíggjarmyndin av degnum í dag er depur í mun til 1943, tað seinasta árið, ið javnaðarmenn hevdu fíggjarleiðsluna.

Við árslok 1943 var tingið ført fyri at leggja í:

|                           |             |
|---------------------------|-------------|
| Vinnulánsgrunnin          | kr. 200.000 |
| Socialgrunnin             | » 200.000   |
| Ábyrgdargrunnin           | » 55.000    |
| Tiltaksgrunnin            | » 130.000   |
| Studentagardin í Reykavík | » 8.864     |
| Óbýtt avlop               | » 179.250   |

773.114

Av hesum avlopi varð goldið fjfjör 100.000 kr. til flýggjandi fólk úr Danmark.

Tað er athugaligt at nerta við úrslitið av tíðini, javnaðarmenn sótu við fíggjarleiðsluni. Nevnst kunnu:

- 1) Øll tingsins skuld er goldin
- 2) Tiltaksgrunnur við kr. 700.000
- 3) Ábyrgdargr. við » 355.000
- 4) Vinnulánsgr. við » 1.215.743
- 5) Socialur gr. við » 1.113.440
- 6) Útvarpsgrunnur við » 30.000
- 7) Eftirlønargr. við » 50.000

Tingsins festu ognir og tøkni peningur og obligasjonur eru í fíggjaryrirlitnum mett til kr. 7 mill. 224.592. Aftrat hesum úrslitið eigur at verða tikið við tann stóri peningur, ið Tryggingarsambandið hevur savnað, um 5 milliónur. Hævd vit so havt fingið okkara uppskot um ein serligan oyggjarbanka fram, vildi hitt almenna í Føroyum verið fleiri milliónur ríkari.

Men henda fíggjarliga menning av tí almenna stæðgaði og fór at

fjara, tá slagði hevði staðið á bartalsmessu.

Longu fyrsta árið hjá bartalsmessu sigursherrunum verður hallið um 1 mill. 863.000 kr., soleiðis sum fíggjargjandi skjot tykjust at sýna. Undrandi stendur ein yvir at fólkaflokksins framsøgumaður ikki hevur sæð hetta. Er hann vordin so mettur av livsins góðum, at hann er vordin dalskur?

1. hálvár í 1944 var tollurin bara 360.000 kr. og seinasti mánaður av hálvárinum gav t. d. í Havn bara 19.000 kr. afturimóti 83.000 kr. í 1943. Eftir hesum at døma er 500.000 í tolli fyri árið, ætlandi ikki ov lágt sett.

Í dag stendur so til við fíggjaraðlanini og fíggjarstandinum, sum tann æraði tingmaður K. Long rósti sær og fólkaflokkinum fyri.

### Fíggjarættanin 1944.

Ætlað skattainntøka fyri 1944 var 2.500.000, men hin álíknada inntøka varð 2.400.000, og viðv. tollinum varð ætlað innt. 1.000.000, men tykist ikki at fara yvir 500.000.

Her kemur alto eitt fíggjarættanar hall uppá 600.000 kr. undan kavi. Taka vit her frá fíggjarættanar ætlaða yvirskot 123.000 kr. verður eitt verunligt hall í fíggjarættanini fyri 1944 uppá 477.000 krónur.

Men hetta er ikki alt. Fíggjarættanarhallið veksur við 156.900 kr., verður alto til samans 633.900 kr. Undan kavi er nevniliga eisini komið, at avlamsrenta og ellisrenta í 1943 var 531.900 kr. og á fíggjarættanini fyri 1944 var einans sett 375.000 kr. Avlams- og ellisrentan verður sjálvandi ikki mætari í 1944 enn í 1943.

### Fíggjarstøðuhallið — munur á 1943 og 1944

Í fjør vórðu strikað 250.000 hjá Vágs kommunu uttan fyri fíggjarættanina.

Uttan fyri fíggjarættanina vóru eisini jattað 20.000 til búnaðarskúla, 30.000 til útvarpið, til útendingar ætlandi 50.000 ÷ 30.000 = 20.000. Verður ellisrentan hækkað soleiðis sum fyrsta viðgerð bendir at við sinum orðaljóði, sleppa vit — aftrat teim 156.900 kr. — ikki biligari enn 150.000 kr. eyka í ár í mun til fíggjarættanina. Verða allir jattaðir vegir gjerdir, verður, sum prógvað, eitt trot uppá 660.000 kr.,

um Oyggjarvegurin verður gjerdur í 2 ár.

Hitt verunliga fíggjargjaldi, ið varð skapt í fjør er so stutt:

|                         |               |
|-------------------------|---------------|
| Strikaðar               | kr. 250.000   |
| Til flýggjandi Danir    | » 100.000     |
| Vegapeningstrot         | » 660.000     |
| Til búnaðarskúla        | » 30.000      |
| Til útsending           | » 20.000      |
| Til ellisrentufólk      |               |
| ovlitið ætlað           | » 156.900     |
| Til ellisrentufólk eyka | » 150.000     |
| Svikjan av inntøku      | » 477.000     |
| Fíggjargjaldi           | kr. 1.843.900 |

Tann heiðraði lögtingsformaður sigur, at skattaráðið hevur avdúkað ov litla skattainntøkuppgávu, ið hevur givið 100.000 eyka. Hallið verður so 100.000 kr. minni, alto stivar í millión og 700.000 kr. Hetta er prógvið, ið nú liggur á lögtingsborði!

Talarin greiddi so frá javnaðarmanna stöðuni til skatta- og skattaløgarspurningin, hann minti á, hvussu átroðkandi tað var, at landið fekk pening til fiskiskip til fiskimenninar at útarbeida.

R. Long: Inntøkurnar eru fallandi. Vit væntaðu tað. (Hetta er brænnýtt!) Myndin, ið lögtingsformaðurin gav er bein (Trúgvur sinum harra!). Tollurin hevur svikið. Vit vóru eisini klárir yvir, at so fór at verða. (Hygga siggj!) Eg vil ikki gera langt av, skal mæla til, at málið fer í nevnd. Viðvíkjandi talinum 1,5 millión skal eg ikki koma inn uppá. Vit eiga at siggja tað í fíggjarstandinum. Vit siggja um grunnarnir minna. Eg vil royna at livga teir. Viðvíkjandi skipum, ið Dam talaði um, skal eg siga, at tað man vera sunnast, at teir menn, ið fiska eiga sín skip. Men skulu vit útvega nóg nógvan pening til at keypa skip til fiskimenn, má tað verða einar 40—50 milliónur. Tað kann vist ikki lata seg gera.

Djurhuus í Vági kendi seg illa við at so nógv hevði verið rætt um 250.000 kr. Vágs kommunu hevði ikki elvt tingu eitt oyra í tap.

Poul Petersen kastaði javnaðarmenninum fyri, at teir vildu draga alla megina undan tí einstaka stórmanninum. Hann helt tað vera best at teir, sum áttu peningin finga skipini. Socialisman hevði yvirlivað seg.

— — —  
Aðrir talarar vóru Danbjørg, J. P. Hendriksen, Øregaard og A. Samuelsen. Seinasti helt, at

## Tøkk.

Hjartaliga takka vit øllum, sum vistu okkum samkenslu tá kæri maður mín, faðir, verfaðir og abbi okkara

Christian Christiansen  
skipari

varð jarðaður.

Fyri tey avvarandi  
Sigrid Christiansen.

socialisma var humanisma. Hann trúði ikki at socialisman hevði yvirlivað seg. Hann vónaði tað ikki. Hon varð góð at takast við og taka undir við viðhvørt.

## Skipini.

Eitt mikið tjak hevur verið hildið í bløðunum um skipafloka okkara, sum mest allur er gamal og ikki tíðarhóskandi. Tað er gagnvert og hardliga fyri neyðini, at hetta okkara mesta neyðsynjarmál fær almenna umrøðu; men tað er harmiligt at siggja, at eisini hetta livsmál Føroya verður gruggað og flækt inni tað politiska partastriðið, sum er farið og fer fram í Føroyum uttan íhelsing. Greinirnar hava verið nógvur, men fáar hava tær verið, ið sakliga og uttan illtanka hava talað um problemið. Tað var stórir stuttleiki og áhuga-vert at sætt skilamenn — fakmenn sum tey siga — lagt sína meining fram. Sagt frá hverjar veiðuhættir, teir hildu, bestir fóru at verða, ella skipasleg, marknaðarviður-skipti og hvørt av sinum.

Men ein má siga, at tað er ikki at siggja stórvegis av skilamonnum, ið leggja hugsan sína fram um tey ymisku evnini og málini, ið eitt fólk má geva ans, um tað skal eittast at teljast millum fólk. Tað eru einans teir sonevndu politikk-arar, ið keglast um sín partapolitik og einstakir skrivandi menn, ið hava til teitis at heggast í blað-skriving og purra hvønn annan við tómunum orðum.

Ella er tað savorðið at vit hava ongar skilamenn, ongar undan-gongumenn, sum sakliga og greið-liga duga at leggja tey ymisku framtíðarmál fri fólk okkara? Føroya fólk kann ómøguligt tola, at hvørt einasta fyri landið so livsneyðugt má verður drigið í hetta politiska klandrið.

Sjálvsagt er tað at siga, at tað er trupult at fara og siga alt vist